

LIKKUTEI TORAH • ROSH HASHANAH • MAAMAR 2

תקעו בחדש שופר כו'

«Sonnez du chofar à la nouvelle lune»

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/rosh-hashanah/2/

1 תקעו בחדש שופר כו'. פי' בחדש זמן חידוש לבנה שמתחדשת ברי"ח [בראש חודש] הוא רי"ה [ראש השנה] שאז הוא חידוש מעשה בראשית זה היום תחלת מעשיך כו'.

«Sonnez du chofar à la nouvelle lune», etc. Le sens de «à la nouvelle lune» (bachodech) est: au moment du renouvellement de la lune, qui se renouvelle à Roch 'Hodech. C'est Roch Hachana, car c'est alors le renouvellement de l'œuvre de la Création: «Ce jour est le commencement de Tes œuvres», etc.

והנה בכ"ה באלול נברא העולם ורי"ה [וראש השנה] הוא יום ו' לבריאת העולם יום בריאת אדה"ר [אדם הראשון], וצ"ל למה אין עושין רי"ה [ראש השנה] בזמן חידוש העולם ממש שהוא יום ראשון למע"ב [למעשה בראשית].

Or, le monde fut créé le vingt-cinq Eloul, et Roch Hachana est le sixième jour de la Création du monde, le jour où fut créé Adam, le premier homme. Il faut donc comprendre pourquoi Roch Hachana n'est pas fixé au moment même du renouvellement du monde, c'est-à-dire au premier jour de l'œuvre de la Création.

אך דכתיב בראשית ברא אלקים אלקים מדת הצמצום שמתחלה עלה במחשבה לברוא במדה"ד [במדת הדין] ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדה"ר [מדת הרחמים] פי' מתחלה היה

Cependant, il est écrit: «Au commencement, Elokim créa.» Elokim désigne l'attribut du tsimtsum (contraction), car il fut d'abord conçu dans [Sa] pensée de créer selon l'attribut de rigueur; Il vit que le monde ne pourrait subsister, [et] Il lui associa l'attribut de miséricorde. Le sens est qu'au début, il y avait

מדת הדין מדת הצמצום לצמצם ולהעלים אור א"ס ב"ה שכשמו כן הוא אין לו סוף כו'

l'attribut de rigueur, l'attribut du tsimtsum, afin de contracter et de dissimuler la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui, comme Son nom l'indique, est sans fin, etc.,

שיתגלה העולם ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] ונגלה ונראה לעיני בשר גשמי והוא ענין בראשית ברא שלשון ברא נופל על דבר שהוא נברא יש מאין, ולכאורה אינו מובן

afin que le monde se révèle comme un yesh (quelque chose), une réalité à part entière, dévoilée et visible aux yeux de chair physiques. C'est là le sens de «Au commencement... créa»: le mot bara (créa) s'applique à une chose créée comme quelque chose à partir du néant (yesh méayin). Pourtant, cela ne semble pas compréhensible,

שהרי אדרבה כולא קמיה כלא וכל מה שלמטה מטה הוא יותר נחשב אצלו לאין ממש וכל מה שלמעלה מעלה הוא יותר נחשב ליש כמ"ש להנחיל אוהבי יש ולמה נק' השתלשלות העולמות בשם בריאה יש מאין.

car, au contraire, «tout est comme rien devant Lui»; tout ce qui est plus bas est d'autant plus considéré par Lui comme un néant véritable (ayin), tandis que tout ce qui est plus élevé est d'autant plus considéré comme un yesh, ainsi qu'il est écrit: «pour donner en héritage le yesh à ceux qui M'aiment.» Pourquoi, dès lors, l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) est-il appelé du nom de Béria (Création), quelque chose à partir du néant?

2 והענין הוא כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקים שהוי' הוא בבחי' מאור השמש עצמה ואלקים הוא בחי' מגן ומחסה

L'explication est celle de l'écrit : «Car Havaya Elokim est un soleil et un bouclier» : Havaya est le niveau du luminaire du soleil lui-même, tandis qu'Elokim est le niveau du bouclier et de l'abri,

שהוא להעלים ולהסתיר מאור גוף השמש בל יראה כ"א בבחי' זיו והארה שאם לא היה המגן והמחסה לא היה השמש מאיר בבחי' זיו

qui sert à voiler et à cacher le luminaire du corps du soleil, afin qu'on ne le voie que sous forme de rayonnement et de lumière. Car s'il n'y avait ni bouclier ni abri, le soleil ne brillerait pas sous forme de rayonnement ;

אלא זיו השמש היה בטל למקורו בגוף מאור השמש, והיינו ענין חמה מנרתקה שע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] לע"ל [לעתיד לבוא] הקב"ה מוציא חמה מנרתקה

au contraire, le rayonnement du soleil serait annulé dans sa source, dans le corps du luminaire du soleil. Tel est le sens de «le soleil hors de son fourreau», à propos duquel nos Sages, de mémoire bénie, ont dit que, dans le Temps à venir, le Saint béni soit-Il fera sortir le soleil de son fourreau,

שהוא גילוי הוי' הוא א"ס ב"ה בעצמו בלי מגן ומחסה המעלים ומסתיר כמ"ש ונגלה כבוד הוי' וראו כל בשר שראיה זו הוא ראייה שכלית בהשגת אלקות,

ce qui est la révélation de Havaya, c'est-à-dire de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, sans bouclier ni abri pour voiler et cacher, comme il est écrit : «La gloire de Havaya sera révélée, et toute chair verra.» Cette vision est une vision intellectuelle, par la compréhension de la divinité,

כי חכמים נקי עיני העדה וכתוב כי עין בעין יראו בשוב ה' כו' שלא יהיה עוד העלם והסתר חומר הגשמי המכסה ומסתיר על הרוחניות אור ה' וקדושתו והם שמים וארץ גשמיים וכל אשר בהם

car les sages sont appelés «les yeux de l'assemblée», et il est écrit : «Car œil à œil ils verront, lorsque Havaya reviendra», etc. : il n'y aura plus le voilement et la dissimulation de la matière physique, qui recouvre et cache la spiritualité, la lumière de D.ieu et Sa sainteté ; il s'agit des cieux et de la terre physiques, ainsi que de tout ce qu'ils contiennent,

רק השמים החדשים וארץ החדשה אשר אני עושה וזהו בריאת שמים וארץ מאין ליש ממש

mais seulement «les nouveaux cieux et la nouvelle terre que Je fais». Telle est la création des cieux et de la terre, véritablement de néant en quelque chose :

דהיינו שיהיה גילוי הזיו בבחי' יש מאין ואפס ממש כשהיה במקורו שאז היה בטל ונכלל במקור המאור ואין עולה בשם אור וזיו כלל,

c'est-à-dire que le rayonnement se révélera sous la forme de quelque chose issu du néant et du néant absolu, [par rapport à] ce qu'il était dans sa source ; car alors il était annulé et inclus dans la source du luminaire, et n'était nullement appelé «lumière» ni «rayonnement».

(ר"ל [רוצה לומר] שאף גם המשכת גילוי הזיו המחיה ומתלבש בשמים וארץ הוא ג"כ בבחי' יש מאין ואפס

ממש שהרי כשהיה כלול במקורו אז היה בטל ונכלל במקורו הוא המאור ואין עולה בשם אור וזיו כלל

(C'est-à-dire que même la diffusion du rayonnement révélé, qui donne vie aux cieux et à la terre et s'en revêt, est également quelque chose issu du néant et du néant absolu ; car, lorsqu'il était inclus dans sa source, il était alors annulé et inclus dans sa source, qui est le luminaire, et n'était nullement appelé «lumière» ni «rayonnement» ;

וזה שיהיה הזיו נראה בפ"ע [בפני עצמו] בבחי' יש ודבר הוא ע"י הנרתק והמגן וא"כ הוא ענין יש מאין

וכמ"ש והחכמה מאין תמצא שגם התהוות ח"ע [חכמה עילאה] נקי יש מאין, וזהו היש הוי' בקרבנו אם אין

פ"י אם

et le fait que le rayonnement soit perçu en lui-même comme un yesh (quelque chose), comme une entité, tient au voile et à l'écran. Il s'agit donc d'une création de quelque chose à partir de rien, comme il est écrit : « Et la 'Hokhma est trouvée à partir du rien (me'ayin) », car la venue à l'existence de la 'Hokhma supérieure (Chochmah Ila'ah) est elle aussi appelée création de quelque chose à partir de rien. Telle est [la signification de] « Havaya est-Il au milieu de nous (ha-yesh), ou non (im ayin) ? » Autrement dit : si

שם הוי' מאיר בנו ע"י המגן ונרתק ואזי הארה זו נק' יש מאין אם אין היינו שמאיר בנו מלמעלה מבחי' מגן דהיינו מעין מוציא חמה מנרתקה שבחי' זו נק' אין, וזהו ענין בראשית ברא אלקים.

le Nom Havaya rayonne en nous par le voile et l'écran ; cette illumination est alors appelée création de quelque chose à partir de rien. « Ou non (im ayin) » signifie qu'Il rayonne en nous d'au-dessus du niveau de l'écran, c'est-à-dire comme lorsqu'« Il fait sortir le soleil de son étui », car ce niveau est appelé ayin. Tel est le sens de « Au commencement, Elokim créa ».

אלקים היינו בחי' הזיו הנמשך ע"י המגן כו' נק' בריאה יש מאין אלא שהוא ענין בריאה שבאצילות היינו בחי' והחכמה מאין תמצא, ובע"ה [ובעץ חיים] איתא שאפילו בחי' א"ק [אדם קדמון] שהוא כתר נק' בריאה אדם דבריאה כו'

Elokim, c'est-à-dire le niveau du rayonnement qui est attiré par l'écran, etc., est appelé création (Béria), quelque chose à partir de rien ; toutefois, il s'agit de la création qui se trouve dans le Monde d'Atsilout (Émanation), c'est-à-dire du niveau de « Et la 'Hokhma est trouvée à partir du rien ». Et il est dit dans Etz Chaim que même le niveau d'Adam Kadmon, qui est Kéter (la Couronne), est appelé Béria, « l'Adam de Béria », etc.

ובחינת בריאה היינו יש מאין וכמ"ש בד"ה ואתחנן כפי' והחכמה מאין תמצא שהחכמה היא בחי' ראשית והיא תמצא מאין בבחי' התחדשות שנעשה דבר חדש מה שלא היה בכח המקור המוציאו כו'

Or, le niveau de Béria est une création de quelque chose à partir de rien, comme il est expliqué dans le discours qui commence par « Va'eschanan », au sujet du sens de « Et la 'Hokhma est trouvée à partir du rien » : la 'Hokhma est le niveau de reishit (commencement), et elle est trouvée à partir du rien comme une nouveauté, en ce qu'une chose nouvelle apparaît, qui n'était pas contenue dans la puissance de la source qui la fait naître, etc. ;

ע"ש, ובחכמה יש אור וכלי אשר כח החכמה עצמה היא הנק' כלי ובחי' האור והחיות השופע בו מאור א"ס נק' אור החכמה.

voir là-bas. Or, dans la 'Hokhma, il y a une lumière et un réceptacle : la puissance de la 'Hokhma elle-même est appelée le réceptacle, tandis que la lumière et la force vitale qui s'y déversent depuis la Lumière infinie (Or Ein Sof) sont appelées la lumière de la 'Hokhma.

והנה החכמה עצמה שהיא הכלי נק' ודאי יש מאין דהיינו שנעשה דבר חדש מה שלא היה בכח המקור המוצאו כי הוא ית' רם ונשא מגדר בחי' חכמה עד שבחי' חכמה נחשבת אצלו כעשייה גשמיות.

Or, la 'Hokhma elle-même, qui est le réceptacle, est assurément appelée création de quelque chose à partir de rien : une chose nouvelle apparaît, qui n'était pas contenue dans la puissance de la source qui la fait naître. Car Lui, béni soit-Il, est infiniment élevé au-dessus des limites du niveau de la 'Hokhma, au point que le niveau de la 'Hokhma est considéré devant Lui comme une action matérielle.

לכן להיות התהוות בחינת כח החכמה הוא התחדשות ודבר חדש כמו חידוש העשייה גופניות. אך גם בחי' התהוות אור החכמה נק' ג"כ יש מאין

Ainsi, la venue à l'existence du niveau de la puissance de la 'Hokhma est une nouveauté, une chose nouvelle, comme la nouveauté d'une action corporelle. Mais la venue à l'existence de la lumière de la 'Hokhma est elle aussi appelée création de quelque chose à partir de rien,

כי האור הוא עד"מ בחי' זיו השמש הנמשך מהשמש, וע"ז נת' [נתבאר] כאן שבחי' המשכת הזיו הוא ג"כ בחי' יש מאין מטעם הנ"ל שכשהיה כלול במקורו כו' כנ"ל), וכך היו כלולים

car la lumière est, par analogie, comme le rayonnement du soleil qui émane du soleil. Il a été expliqué ici que l'émanation du rayonnement est elle aussi une création de quelque chose à partir de rien, pour la raison mentionnée plus haut : lorsqu'il était inclus dans sa source, etc., comme indiqué précédemment.) Ainsi étaient inclus

כל העולמות והברואים במאצילם ב"ה בבחי' העלם ויציאתם מהעלם אל הגילוי להיות גילוי העולמות והברואים בבחי' יש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] הוא בבחי' זיו והארה בלבד וכמ"ש הודו על ארץ ושמים כו' יש מאין ממש

tous les mondes et les êtres créés dans leur Émanateur, béni soit-Il, à l'état de dissimulation ; leur émergence de la dissimulation vers la révélation, de sorte que les mondes et les êtres créés se révèlent comme un être et une chose en soi, n'est que rayonnement et illumination, comme il est écrit : «Sa splendeur est sur la terre et le ciel», etc. : véritablement quelque chose à partir du néant.

(פירוש שהעולמות היו כלולים היינו כידוע בפ"י כי לא מחשבותי מחשבותיכם דכאדם המחשבה לא תפעל מאומה אבל למעלה כשעלה במחשבתו ורצונו להוות ולהאציל הנה אז נאצל ונתהווה ממש ע"י מחשבה זו וכמ"ש בפרדס שער י"א פ"ג [פרק ג'] וכמ"ש מזה בביאור ע"פ יונתני.

(Le sens de [l'affirmation] selon laquelle les mondes étaient inclus est celui que l'on connaît d'après l'explication de «Car Mes pensées ne sont pas vos pensées» : chez l'homme, la pensée n'accomplit absolument rien, mais, En Haut, lorsqu'il s'éleva dans Sa pensée et Sa volonté de faire exister et d'émaner, alors cela fut effectivement émané et amené à l'existence par cette pensée, comme il est écrit dans le Pardes, porte 11, chapitre 3, et comme il est expliqué à ce sujet dans le commentaire sur «Ma colombe».

ועד"ז היו העולמות והברואים כלולים בבחי' מחשבה עילאה כשעלה ברצונו לברוא את העולם אך ודאי לא שייך כלל לומר שהעולם כמו שהוא היה כלול במחשבה בעת שעלה ברצונו כ"א עד"מ הכח והרוחניות שלו

De même, les mondes et les êtres créés étaient inclus au niveau de la Pensée suprême (machchava ila'a), lorsqu'il s'éleva dans Sa volonté de créer le monde. Mais il ne saurait certainement être question de dire que le monde tel qu'il est était inclus dans la Pensée au moment où il s'éleva dans Sa volonté ; il s'agissait plutôt, par analogie, de sa force et de sa spiritualité [qui étaient incluses] ;

דהיינו שכמו שיש עשייה גשמיות כך יש עשייה שבאצילות שהיא שרש ומקור העשייה גשמיות כמו עד"מ מתיקות התפוח ממזל המכה בו וגבוה מעל גבוה שומר עד"ז הוא שרש העשייה למעלה באצילות

c'est-à-dire que, de même qu'il existe une Assiya physique (action), il existe aussi une Assiya au sein d'Atsilout, qui est la racine et la source de l'Assiya physique ; ainsi, par exemple, la douceur d'une pomme provient du mazal qui la frappe, et «un supérieur au supérieur veille sur elle» ; de même, la racine de l'Assiya se trouve En Haut, dans Atsilout,

כמו האור גשמי שרשו ברוחניות הוא החכמה שנק' אור כי הכסיל בחשך הולך וזהו הענין שהיה כלולים הברואים במחשבה עילאה כשעלה ברצונו כו'

de même que, pour la lumière physique, sa racine dans la spiritualité est 'Hokhma, qui est appelée lumière, car «l'insensé marche dans les ténèbres». Tel est le sens de [l'affirmation] selon laquelle les êtres créés étaient inclus dans la Pensée suprême lorsque Sa volonté s'éleva, etc.,

כי לא מחשבותי מחשבותיכם ובמחשבה אחת נתהוו ברוחניות יש מאין ושיומשך העשייה גשמיות ממש אף מבחי' מה שהוא כלול במחשבה הוא ודאי ג"כ יש מאין שהתהוות הגשמיות מהרוחניות אין לך יש מאין גדול מזה

car «Mes pensées ne sont pas vos pensées», et, par une seule pensée, elles vinrent à l'existence dans la spiritualité, quelque chose à partir du néant. Que l'Assiya physique concrète soit ensuite tirée même du niveau de ce qui est inclus dans la Pensée relève certainement, lui aussi, de quelque chose à partir du néant ; car, quant à la venue à l'existence de la physicalité à partir de la spiritualité, il n'est rien de plus grand que cela comme création de quelque chose à partir du néant.

וזהו ב"ש [ברוך שאמר] והיה העולם היינו מה שנתהוו במחשבה א' כי הוא אמר ו' יהי והוא ג"כ יש מאין ע"ד והחכמה מאין תמצא שגם התהוות חכמה דאצילות נק' יש מאין רק שזהו יש מאין ברוחניות.

Tel est le sens de «Béni soit Celui qui a parlé, et le monde est venu à l'existence» : cela désigne ce qui vint à l'existence par une seule pensée, car «Il a parlé, et cela fut» ; cela aussi relève de quelque chose à partir du néant, à la manière de «Et 'Hokhma se trouve à partir du néant», car la venue à l'existence de la 'Hokhma d'Atsilout est, elle aussi, appelée quelque chose à partir du néant, sauf qu'il s'agit ici de quelque chose à partir du néant dans la spiritualité.

ואח"כ ברוך אומר ועושה שיומשך ההתהוות אל הפועל מרוחניות לגשמיות זהו ג"כ יש מאין ממש שהתהוות הגשמיות מהרוחניות כמו אור גשמי מהחכמה שהיא רוחניות הוא ודאי יש מאין ועד"ז בכל הנבראים.

Ensuite, «Béni soit Celui qui dit et qui fait» : l'existence est alors amenée jusqu'à la réalisation, de la spiritualité à la physicalité ; cela aussi est véritablement quelque chose à partir du néant, car la venue à l'existence de la physicalité à partir de la spiritualité, comme la lumière physique issue de 'Hokhma, qui est spirituelle, relève certainement de quelque chose à partir du néant ; il en va de même pour tous les êtres créés.

ועד"ז נתבאר במ"א בד"ה אז ישיר משה בענין עלמא דאתגליא ועלמא דאתכסיא. עלמא דאתגליא הוא שנראים המדריגות מופרדים בגילוי ועלמא דאתכסיא היינו שהם בטלים במציאות במקורם כו'

Dans le même ordre d'idées, cela a été expliqué ailleurs, dans le discours qui commence par «A-lors Moché chanta», à propos du monde révélé (alma de'isgalya) et du monde caché (alma de'iska-sya) : le monde révélé est celui où les niveaux apparaissent distincts, de façon manifeste, tandis que le monde caché est celui où ils sont annulés dans leur existence au sein de leur source, etc.

ועי"ש בד"ה וירא ישראל את היד ששרש ב' בחי' התהוות הנ"ל נמשך מב' שמות הוי' ועמ"ש בד"ה יונתי גבי מ"ש נשמה שנתת בי טהורה היא ואחר כך אומר אתה בראתה כו' ובד"ה האזינו השמים גבי עד יעבור עמך הוי'):

Voir là-bas, dans le discours qui commence par «Et Israël vit la main», que la racine des deux formes de venue à l'existence mentionnées ci-dessus découle de deux [niveaux du] Nom Havaya. Voir aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par «Ma colombe», à propos de ce qui est dit: «L'âme que Tu as placée en moi est pure», puis, ensuite, on dit: «Tu l'as créée», etc.; et dans le discours qui commence par «Écoutez, cieux», à propos de «jusqu'à ce que Ton peuple passe, Havaya».)

3 ב והנה מזה מובן ענין ירידת והשתלשלות העולמות שהוא ירידה גדולה למאד מבחי' ביטול והתכללות ממש

2. Or, de là se comprend la question de la descente et de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) : c'est une descente extrêmement grande, depuis le niveau de l'annulation effective (bitoul) et de l'inclusion

בא"ס ב"ה עד שירדה פלאים להתלבש ולהשתלשל מעילה לעילה עד סוף כל המדרגות התחתונות בעשייה גשמיות וגופניות מעשה שמים וארץ וכל אשר עשה החומריות וגשמיות.

dans l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, jusqu'à ce qu'elle descende de façon prodigieuse, pour s'envelopper et se déployer dans un enchaînement de cause en cause, jusqu'à la fin de tous les degrés inférieurs, dans l'Assiya (Action) physique et corporelle : la création du ciel et de la terre et de tout ce qu'Il a fait, dans sa matérialité et sa physicalité.

אך להבין למה היה כזאת ירידה גדולה לפניו ית' הנה ידוע שירידה זו צורך עלייה היינו יתרון האור מן החושך דוקא שיומשך במקום חשך גשמי שהוא יש גמור ונפרד האור והזיו שלמעלה

Mais, pour comprendre pourquoi une si grande descente eut lieu devant Lui, béni soit-Il, on sait que cette descente est nécessaire à une ascension, à savoir «l'avantage de la lumière qui vient des ténèbres», précisément : que la lumière et le rayonnement d'En-Haut soient attirés dans le lieu des ténèbres physiques, qui est un yesh entièrement séparé (une «chose»),

שהוא בחי' ביטול והתכללות בא"ס ב"ה שיהיה ביטול היש לבחי' אין הנמשך בתוכו, וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים פירו' [פירוש] בתחתונים הגם שאין לפניו ית' מעלה ומטה

là où se trouve le niveau de l'annulation et de l'inclusion dans l'Infini, béni soit-Il, afin que le yesh soit annulé devant le niveau de l'ayin (néant) qui est attiré en lui. À ce sujet, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Le Saint béni soit-Il désira avoir une demeure dans les mondes inférieurs.» Le sens de «dans les mondes inférieurs» est le suivant : bien qu'en Sa présence, béni soit-Il, il n'existe ni haut ni bas,

אלא שתחתונים נק' מקום היש ונתאוה להיו' [להיות] לו שם דירה והשראה דהיינו להיות שם המשכת האין כדי שיהיה היש בטל לאין ונמשך בטול זה מעולם

mais les «mondes inférieurs» désignent le lieu du yesh, et Il désira y avoir une demeure et une résidence, c'est-à-dire qu'il y ait là un influx d'ayin, afin que le yesh soit annulé devant l'ayin ; et cette annulation est attirée d'un monde

ועד עולם מדרגה אחר מדרגה עד שיומשך ביטול זה גם למטה להיות ביטול היש גם בעשייה הגשמיות וכללות המשכה זו הוא ביום ר"ה [ראש השנה] שבו שיר של יום ו' ה' מלך גאות לבש,

à l'autre, de degré en degré, jusqu'à ce que cette annulation soit également attirée vers le bas, afin que le yesh soit annulé jusque dans l'Assiya physique. L'expression générale et collective (klalus) de cet influx a lieu le jour de Roch Hachana, où l'on récite le chant du sixième jour : «D.ieu règne ; Il est revêtu de majesté.»

והענין כי הנה בחי' מלכותו ית' הוא נק' רק בחי' לבוש שנתלבש במדת גאות להיות מלך שמו נק'

Voici l'explication : le niveau de Sa souveraineté (Mal'hout), béni soit-Il, n'est appelé qu'un vêtement : Il s'est enveloppé de l'attribut de majesté afin que Son Nom soit appelé «Roi»,

כמו דאית' [דאיתא] במדרש ב"י [בעשרה] לבושים ברא הקב"ה את עולמו כו' שבריא העולמות להיות גילוי יש מאין הוא במדה"ד [במדת הדין] וצמצום כנ"ל

comme il est rapporté dans le Midrach : «C'est par dix vêtements que le Saint béni soit-Il créa Son monde», etc. Car la création des mondes, afin qu'il y ait révélation d'un yesh à partir de l'ayin, s'effectue par l'attribut de jugement et le tsimtsum (contraction), comme mentionné plus haut ;

והיינו בחיי לבוש כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה וצמצום האחרון הוא בחיי התגלות בחיי מלכותו ית' אין מלך בלא עם.

Et cela correspond au niveau d'un vêtement, « comme cette kamtza, dont le vêtement provient d'elle-même et se trouve en elle-même » ; et le tsimtsoum ultime est la révélation du niveau de Sa souveraineté, qu'Il soit béni : « Il n'y a pas de roi sans peuple. »

4 והנה מלכותו נקי מה שמקבלים מלכותו ברצון כמ"ש שום תשים עליך מלך כי בלא רצון נקי ממשלה וממשלתך בכל דור ודור.

Or, on appelle Sa souveraineté le fait qu'ils l'acceptent de plein gré, comme il est écrit : « Tu établiras certainement un roi sur toi » ; car, sans consentement, on parle de domination : « et Ta domination s'étend à chaque génération ».

ולכן שיר של יום ו' ה' מלך שביום ברוא אדה"ר [אדם הראשון] קיבל עליו ברצון עול מלכותו ית' משא"כ בשש' [בששה] ימי המעשה היה רק בחיי ממשלה ולא היה גילוי מלכותו.

C'est pourquoi le chant du sixième jour est « Havaya règne » : le jour où Adam, le premier homme, fut créé, il prit sur lui, de plein gré, le joug de Sa souveraineté, qu'Il soit béni. En revanche, durant les six jours de la création, il n'y eut que le niveau de la domination, et Sa souveraineté ne se révéla pas.

5 והנה קבלת מלכותו ית' ברצון הוא ענין ביטול היש כענין וצבא השמים לך משתחווים כי ענין בחיי השתחווה הוא בחיי הביטול

Or, accepter volontairement Sa souveraineté, qu'Il soit béni, relève de l'annulation du yéch (quelque chose), comme dans « et l'armée des cieux se prosterne devant Toi » ; car se prosterner correspond au niveau de l'annulation (bitoul).

ולכן עושים ר"ה [ראש השנה] ביום ו' ביום ברוא אדה"ר [אדם הראשון] שאז היה התחלת גילוי מלכותו ית' להיות היש בטל לאין, משא"כ חמשת ימי המעשה הראשונות היו

C'est pourquoi Roch Hachana est fixé au sixième jour, le jour où Adam, le premier homme, fut créé : ce fut alors le début de la révélation de Sa souveraineté, qu'Il soit béni, afin que le yéch soit annulé dans le aïn (néant) ; tandis que les cinq premiers jours de la Création furent

רק סדר ההשתלשלותי [ההשתלשלות] מאין ליש יהי אור יהי רקיע תדשא הארץ וכו' שהוא במדת הדין וצמצום בראשית ברא אלקים,

seulement l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), du néant à l'existence : «Que la lumière soit», «Qu'il y ait un firmament», «Que la terre fasse pousser», etc., selon l'attribut de jugement et le tsimtsoum (contraction) : «Au commencement, Elokim créa».

אבל המשכת הביטול להיות היש בטל לאין נק' שיתף עמו מדה"ר [מדת הרחמים] והוא יחוד הוי' אלקים.

Mais la descente de l'annulation, afin que le yéch soit annulé dans le aïn, est appelée «Il associa à cela l'attribut de miséricorde»; c'est l'union de Havaya [et] Elokim.

והיינו דרך כלל על ידי תורה ומצות (וזהו ה' מלך גאות לבש לבש ה' עוז כו' ואין עוז אלא תורה כמ"ש ה' עוז לעמו יתן ועיין ברכות סדר וארא פרשה ח' ובזח"ב [ובזהר חלק ב'] ס"פ יתרו)

Et cela se réalise, de manière générale, par la Torah et les mitsvot (et c'est le sens de «Havaya règne; Il est revêtu de majesté; Havaya est revêtu de force», etc.; et «force» ne désigne rien d'autre que la Torah, comme il est écrit : «Havaya donnera la force à Son peuple»; voir le Midrash Rabbah, Parshas Va'eira, chapitre 8, et le Zohar, Partie II, à la fin de Parshas Yisro),

אשר קדשנו במצותיו שהמצות יסודתן בהררי קדש עליון ונמשכו למטה להתלבש בענינים גשמיים צדקה תרומות ומעשרות להיות היש בטל לאין כו',

«Qui nous a sanctifiés par Ses commandements»: car les mitsvot ont leur fondement dans les montagnes supérieures de sainteté, et elles furent attirées vers le bas pour être revêtues d'éléments matériels : la charité, la terouma et les dîmes, afin que le yéch soit annulé dans le aïn, etc. ;

כי המצות עיקרן הוא לעשותן בבחי' בטל רצונך סור מרע ועשה טוב לכוף את לבו הגשמי ולהכניע תחת יד הקדושה, וכן המצות עצמם הם בענינים גשמיים

car l'essentiel des mitsvot est de les accomplir selon le principe «Annule ta volonté», «Éloigne-toi du mal et fais le bien»: plier son cœur matériel et le soumettre à l'autorité de la sainteté. De même, les mitsvot elles-mêmes portent sur des éléments matériels,

כמו ציצית של צמר כו' ונמשך בהן קדושה עליונה כדי שיהיו עניינים גשמיים ההם עולים ונכללים בקדושה ג"כ ע"י המצוה ההיא.

comme les tsitsit en laine, etc.; une sainteté supérieure est attirée en eux, afin que ces éléments matériels aussi s'élèvent et soient inclus dans la sainteté par cette mitsva.

6 ולכן אומרים בכל מצוה לשם יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה קוב"ה [קודשא בריך הוא] נקי' מה שהוא קדוש ומובדל מגדר עלמין ולית מחשבה תפיסא ביה וביטול ההשגה.

C'est pourquoi, pour chaque mitsva, on dit : « Pour l'unification du Saint béni soit-Il et de Sa Chekhina. » « Le Saint béni soit-Il » désigne ce qui est saint et séparé des limites des mondes, que « nulle pensée ne peut saisir », et devant quoi toute compréhension s'annule.

ושכינתיה הוא שכינת עוזו ומלכותו המתלבשת בבחינת עלמין להחיותם ולהיות מהווה אותם מאין ליש יחוד זה נעשה ע"י המצוה שהיא בעשייה גשמיות בחי' יש ובה נמשך קדושה עליונה להיות היש בטל לאין

Et « Sa Chekhina » désigne la Chekhina — Sa puissance et Sa souveraineté — qui s'habille dans les mondes afin de leur donner vie et de les faire advenir de néant à l'existence. Cette union s'accomplit par la mitsva, qui consiste en un acte matériel, du niveau du yéch (existence), et en laquelle est attirée une sainteté supérieure, afin que le yéch s'annule devant le aïn (néant).

והרי הם כלולים ומתייחדים ביחוד גמור ואמיתי היינו ע"י האדם העושה אותן בבחי' ביטול רצונו למעלה מטבעו והרגלו להפוך את לבו מן

Ainsi, ils sont inclus et unis dans une union entière et véritable, c'est-à-dire par l'intermédiaire de la personne qui accomplit les mitzvot en annulant sa volonté, au-delà de sa nature et de ses habitudes, et en détournant son cœur

הקצה אל הקצה שכל מה שלבו נוטה בטבעו לעשות לא יעשה ומה שלבו נוטה שלא לעשות יעשה שבזה ממשיך בחי' ביטול העליון יחוד הוי' ואלקים.

d'un extrême à l'autre : tout ce que son cœur est naturellement porté à faire, il ne le fait pas ; et ce que son cœur est porté à ne pas faire, il le fait. Par là, il attire le niveau de l'annulation supérieure, l'union de Havaya et d'Elokim.

7 וזהו מצות צריכות כוונה שהמצות עצמן הם בחי' גוף והכוונה הוא בחי' נשמה והמצות עצמן

Et tel est [le sens de] l'enseignement selon lequel « les mitzvos requièrent une intention » : les mitzvos elles-mêmes sont du niveau du corps, et l'intention est du niveau de l'âme. Les mitzvos elles-mêmes

הם קיום מצות המלך והם בחי' כלים ואברין דמלכא, והכוונה הוא מה שרוצה להמשיך יחוד העליון וביטול היש במצוה זו להיות יחוד הוי' ואלקים

sont l'accomplissement du commandement du Roi, et elles sont du niveau des réceptacles et des «membres du Roi»; l'intention, quant à elle, consiste à vouloir attirer, par cette mitzva, l'union supérieure et l'annulation du yéch (quelque chose), afin qu'ait lieu l'union de Havaya et d'Elokim;

והוא בחי' נשמה המחיה את האיברים שהעיקר הוא החיות ואור א"ס ב"ה הנמשך על ידי המצוה להיות היש בטל לאין

et cela est du niveau de l'âme qui donne vie aux membres, car l'essentiel est la force vitale et la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui sont attirées par la mitzva, afin que le yéch soit annulé devant le aïn (néant).

רק המשכה זו להיות בא מכח אל הפועל מהעלם אל הגילוי הוא על ידי עשיית המצות בפועל ממש שהן הן הכלים שבהן נמשך האור והחיות מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה כנודע,

Cependant, pour que cet influx passe du potentiel à l'actuel, de la dissimulation à la révélation, il faut accomplir concrètement les mitzvos, car elles sont précisément les réceptacles dans lesquels sont attirées la lumière et la force vitale de la Lumière infinie, béni soit-Il, comme on le sait.

ועל זה נאמר ואהבת את הוי' אלקיך כי מתחלה נאמר שמע ישראל הוי' אלקינו דרך כלל.

Et c'est à ce propos qu'il est dit: «Tu aimeras Havaya, ton D.ieu», car il est d'abord dit: «Écoute, Israël: Havaya est notre D.ieu», de manière générale.

8 ואחר כך דרך פרט להיות הוי' אלקיך לכל יחיד ויחיד לנוכח לפום מה דמשער בליביה בבחי' גילוי ותהיה האהבה והרצון בבחי' היה הוה ויהיה בבחי' ביטול היש הוא יהיה בבחי' אלקיך

Et ensuite, de manière particulière : que Havaya soit « ton D.ieu » (Elokekha) pour chaque individu, au singulier, « selon ce qu'il conçoit dans son cœur », de façon révélée ; et que l'amour et la volonté atteignent le niveau de « Il était, Il est et Il sera », dans l'annulation de soi du yesh (l'existence), de sorte qu'Il soit au niveau de « ton D.ieu ».

וגם תהיה בכל לבבך בשני יצריך ביצ"ט [ביצור טוב] וביצה"ר [וביצור הרע] כלומר שמחמת היצה"ר [היצור הרע] שהוא המונע ומעכב תהיה האהבה יותר מזה, כמו אם יש מונע ומעכב להילוך מרוצת המים

Et cela doit aussi être « de tout ton cœur », avec tes deux penchants, le bon penchant et le mauvais penchant ; c'est-à-dire que, du fait du mauvais penchant, qui entrave et fait obstacle, l'amour sera d'autant plus grand, comme lorsqu'un obstacle entrave et ralentit le cours d'une eau impétueuse :

אזי המים מתגברין בהילוכן ומרוצתן ביתר שאת וכל האהבה והתשוקה הזאת היינו להיות הוי' בבחי' אלקיך בגילוי וביטול היש לאין בכל לבבך כו',

alors l'eau s'élance avec plus de force dans son cours et son impétuosité. Tout cet amour et ce désir tendent à ce que Havaya soit au niveau de « ton D.ieu », de manière révélée, et à l'annulation du yesh en le néant (ayin), « de tout ton cœur », etc.

וזהו תכלית כל התורה והמצות דרך כלל בכל ימי חיי האדם שהוא להמשיך בעסק התורה והמצות שעושה בבחי' ביטול הרצון למעלה ממדרגת טבעו ורצונו שבנפשו הבהמית כו':

Et tel est le but de toute la Torah et des mitzvos, en général, durant tous les jours de la vie d'une personne : faire descendre [cela] par l'étude et la pratique de la Torah et des mitzvos, accomplies dans l'annulation de sa volonté, au-delà du niveau de sa nature et de la volonté de son âme animale, etc.

9 ג אך הנה המשכה כללית נמשכה בכל ר"ה [ראש השנה] על כל השנה להיות המשכת הביטול בפרטיות בעסק התורה והמצות של כל השנה, שלכן נק' ר"ה [ראש השנה] שהוא

3. Cependant, un influx général est attiré à chaque Roch Hachana pour toute l'année, afin que l'influx de l'annulation de soi se déploie dans ses détails, à travers l'étude de la Torah et l'accomplissement des mitzvot pendant toute l'année. C'est pourquoi ce jour est appelé Roch Hachana [la « tête » de l'année], car il est

כמו הראש והמוח שממנה תוצאות והמשכות חיים לכל אברי הגוף, וכך בר"ה [בראש השנה] נמשך חיות לכל ימי השנה.

comme la tête et le cerveau, d'où émanent et se répandent les flux de vie vers tous les membres du corps ; de même, à Roch Hachana, une force vitale est attirée pour tous les jours de l'année.

10 והנה כמו למשל האחד עומד למעלה וא' עומד למטה ורוצים להתייחד צריך העליון לירד למטה ממדרגתו כמה מעלות והתחתון צריך לעלות ממדרגתו.

Voici une comparaison : lorsqu'un homme se tient en haut et un autre en bas, et qu'ils souhaitent s'unir, celui qui est en haut doit descendre de plusieurs degrés au-dessous de son niveau, tandis que celui qui est en bas doit s'élever depuis son niveau.

כך כדי להמשיך המשכה עליונה מבחי' ביטול ליש כדי שיהיה היש בטל לאין צריך גם התחתון לעלות
הוא נפשו ורוחו הבהמית כמ"ש אם ישם אליו לכו

De même, pour attirer un influx supérieur depuis le niveau de l'annulation du yesh (quelque chose), afin que le yesh soit annulé devant l'ayin (néant), celui qui est en bas doit lui aussi s'élever, c'est-à-dire son âme et son esprit animaux, comme il est écrit : « S'il dirige son cœur vers Lui, »

כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח דהיינו להיות נפשו שוקקה בתשוקה וצמאון ליחוד וביטול זה והיינו
בהיות האדם ממארי דחושבנא איך שירד פלאים ממקום כבודו ית'

car « l'esprit suscite l'esprit et attire l'esprit » : c'est-à-dire que son âme aspire, avec désir et soif, à cette union et à cette annulation. Cela se produit lorsque l'homme fait partie des « maîtres du bilan », [et médite sur] la manière dont il est descendu de façon prodigieuse depuis le lieu de Sa gloire, qu'Il soit béni,

שהרי נשמתו ונפשו היתה כלולה במאצילה ב"ה ותרד פלאים בצמצומים רבים ועצומים עד שנתגשמה
במאד והמשכיל יבין כמה מעלות ומדרגות בענין גשמיות ורוחניות

car son âme (néchama) et son nefesh étaient inclus dans Celui qui les avait émanés, béni soit-Il, puis elles descendirent de façon prodigieuse à travers de nombreuses et puissantes contractions (tsimtsoumim), jusqu'à devenir extrêmement matérielles. Celui qui médite comprendra combien de degrés et de niveaux séparent le matériel du spirituel,

וגם כמה מדרגות ברוחניות גבוה מעל גבוה עד רום המעלות ואין ערך לא"ס ב"ה וא"כ כמה רחוק הוא
מאור פניו ית' ועי"ז יעורר רחמים רבים ובכה תבכה נפשו.

et combien de niveaux se trouvent également dans le spirituel, l'un plus élevé que l'autre, jusqu'aux sommets les plus hauts ; [tous] sont sans commune mesure avec l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il. Dès lors, quelle distance le sépare de la lumière de Sa face, qu'Il soit béni ! Par là, il éveillera une grande compassion, et son âme pleurera amèrement.

11 ולכן איתא בכתבי האריז"ל [האר"י זכרנו לברכה] כל מי שאינו בוכה בר"ה [בראש השנה] אזי אין נשמתו שלימה. ולכאורה מה ענין בכיה אל ר"ה [ראש השנה]. אך ע"פ הנ"ל יובן שהבכיה היא לנשמתו דוקא שירדה ממקום כבודה ונתגשמה.

C'est pourquoi il est rapporté dans les écrits de l'Ari Zal, de mémoire bénie, que quiconque ne pleure pas à Roch Hachana a une âme qui n'est pas entière. À première vue, quel rapport les pleurs ont-ils avec Roch Hachana? Mais, à la lumière de ce qui précède, on comprend que ces pleurs concernent précisément son âme, qui est descendue du lieu de sa gloire et s'est matérialisée.

12 וזהו מים התחתונים בוכין אנן בעינן למהוי קדם מלכא כדאיתא במדרש בשעה שהבדיל הקב"ה בין מים למים נקראים מים התחתונים בשם מי בוכים שכוכין על ירידתן בבחי' מים תחתונים וצועקין אנן בעינן למהוי קדם מלכא.

Et c'est là [le sens de] «Les eaux inférieures pleurent: "Nous voulons être devant le Roi"», comme l'enseigne le Midrach: lorsque le Saint béni soit-Il sépara les eaux d'avec les eaux, les eaux inférieures furent appelées «eaux pleureuses», car elles pleurent leur descente au niveau des eaux inférieures et s'écrient: «Nous voulons être devant le Roi.»

13 וזהו ענין תקיעת שופר תשר"ת [תקיעה שברים תרועה תקיעה] תקיעה קול פשוט הוא בחי' התשוקה ברעותא דלבא ושברים תרועה אמרו בגמ' [בגמרא] שהוא ענין גנוחי גנח וילולי יליל

Et tel est le sens de la sonnerie du chofar, TaShRaT (tekia, chevarim, teroua, tekia). La tekia, son pur et simple, correspond au niveau de l'aspiration, au désir du cœur (reouta deliba) ; quant aux chevarim et à la teroua, la Guemara dit qu'ils expriment des «gémissements» et des «lamentations»,

שהוא ענין הבכיה הנ"ל ונקי שברים תרועה שעל ידם מתיש ומשבר כח הקליפות וסט"א [וסטרא אחרא] ותרועה הוא מלשון תרועם בשבט ברזל,

ce qui correspond aux pleurs mentionnés plus haut. Ils sont appelés chevarim (brisures) et teroua parce qu'ils affaiblissent et brisent, par leur intermédiaire, la puissance des kelipot et de la sitra a'hra (l'autre côté) ; et teroua vient du terme «Tu les briseras (teroem) avec un bâton de fer».

וגם תרועה הוא מלשון רעותא דלבא כמ"ש ותרועת מלך בו, שמחמת בכייה ורחמנות זו שלמטה מעורר למעלה רצון העליון בהתעוררות רח"ר [רחמים רבים] העליונים ממקור הרחמים והן י"ג מדות הרחמים עליונים שבהם נאמר ויעבור ה' על פניו כו',

Teroua vient aussi du terme reouta deliba (le désir du cœur), comme il est écrit : « et la teroua du Roi est en lui ». Car ces pleurs et cette compassion d'en bas éveillent en haut la volonté suprême, par l'éveil des grandes miséricordes supérieures qui émanent de la source de la miséricorde — les Treize Attributs suprêmes de Miséricorde, dont il est dit : « Et Havaya passa devant lui », etc.

פ"י ויעבור כאדם העובר ממקום למקום כך ויעבור הוי" מבחי' עליונה מאד שיתגלה על פניו פנים הם בחינת לבושים שמכסים ומסתירים ומצמצמים א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו

C'est-à-dire que « passa » évoque une personne qui passe d'un endroit à un autre ; de même, « Havaya passa » depuis un niveau très élevé, afin de se révéler sur « panav » (Son visage). Le « visage » (panim) désigne le niveau des vêtements qui couvrent, dissimulent et contractent l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, dans Son essence même et dans Sa gloire,

כי פנים הן עשרה שמות שאינן נמחקים לפי שהם בחי' שמות בחי' אותיות לכך הן לבושין שמכסין ומסתירין על א"ס ב"ה בעצמו ובכבודו.

car les panim sont les dix Noms qui ne peuvent être effacés. Puisqu'ils sont des noms, c'est-à-dire un niveau de lettres, ils sont donc des vêtements qui couvrent et dissimulent l'Infini, béni soit-Il, dans Son essence même et dans Sa gloire.

אבל בהתעוררות י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] עליונים שבהן נאמר ויעבור ה' על פניו וכתוב יאר ה' פניו שיאר הפנים שלא יעלימו ולא יסתירו כבודו, וכמו שיהיה לעתיד ונגלה

Mais lorsque sont éveillés les Treize Attributs suprêmes de Miséricorde, dont il est dit : « Et Havaya passa devant lui (al panav) », et où il est écrit : « Que Havaya fasse rayonner Son visage (panav) », le visage rayonne, de sorte qu'ils ne voilent ni ne dissimulent Sa gloire ; ainsi en sera-t-il dans le monde futur : « Et sera révélée

כבוד ה' והקדוש ברוך הוא מוציא חמה מנרתקה אלא לעתיד יהיה זה בגשמיות ממש, וקיבול שכר שהוא למחר לקבל שכרם

la gloire de Havaya », et le Saint béni soit-Il retire le soleil de son fourreau ; toutefois, dans le monde futur, cela se produira dans la matérialité même. C'est là la réception de la récompense, qui aura lieu « demain, pour recevoir leur récompense » ;

אבל היום לעשותם ברוחניות, וסדר העבודה הקבועה בנפש האדם להיות גילוי זה ברוחניות בנפשו בעבודה תמה על ידי התעוררות הרחמנות בבכייה גנוחי גנה וילולי ליל כו',

mais «aujourd'hui, pour les accomplir», cela se fait dans la spiritualité. L'ordre du service établi dans l'âme de l'homme, afin que cette révélation se produise spirituellement dans son âme, par un service entier, consiste à éveiller la compassion et à pleurer, par des «gémissements» et des «lamentations», etc.

וע"ז נאמר תקעו בחדש שופר כי התעוררות הרחמנות זה צריך בקול שופר דוקא ולא בקול אדם עצמו Et c'est à ce sujet qu'il est dit: «Sonnez du chofar à la nouvelle lune»; car cet éveil de la compassion requiert précisément le son du chofar, et non la voix d'un homme lui-même,

כי בבריאת האדם נאמר אחר וקדם צרתני אחר למעשה בראשית כו' ואינו מעורר כ"כ [כל כך] מדרגות עליונות של י"ג מדה"ר [מדות הרחמים]

car, lors de la création de l'homme, il est dit: «Tu m'as formé derrière et devant»; «derrière», après l'œuvre de la Création, etc.; et il n'éveille pas avec autant de force les niveaux supérieurs des Treize Attributs de miséricorde

כמו בקול שופר של בהמה ששרשה למעלה מעלה ממדרגות האדם אלא שנפלה למטה מטה מדרגת האדם כנודע,

que le son du chofar d'un animal, dont la racine se trouve bien au-dessus des niveaux de l'homme, mais qui est tombé bien au-dessous du niveau de l'homme, comme on le sait.

ומזה נמשך בכסה ליום חגנו פי' שמבחי' בכסה שהוא לשון התכסות והתעלמות א"ס ב"ה בהתלבשות מטה מטה בבחי' עשייה גשמיות ועוה"ז הגשמי נמשך להיות ליום חגנו פי' חגנו מלשון אחוי ליה במחוג

Et de là découle «à la couverture, pour notre jour de fête». C'est-à-dire : du niveau de «couverture» (kesseh), terme qui désigne la couverture et la dissimulation de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, par Son enveloppement jusque dans les niveaux les plus bas, dans l'Assiya matérielle et le monde matériel, cela est attiré pour devenir «pour notre jour de fête» (hageinou); hageinou vient du terme «le lui montrer avec le mehog (pointeur)»,

שהוא ענין גילוי עד שמראה עליו באצבע כמו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים ומראין עליו באצבע ואומרים

ce qui relève de la révélation, au point que l'on montre la chose du doigt, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Dans l'avenir, le Saint béni soit-Il formera une ronde (ma'hol) pour les justes, et ils Le désigneront du doigt et diront :

הנה אלקינו זה קוינו לו כו' שיהיה גילוי אלקותו ית' בעולם ולא יהיה העולם מעלים כו' :

“Voici notre D.ieu, en qui nous avons espéré” », etc. : que Sa divinité, béni soit-Il, soit révélée dans le monde et que le monde ne la dissimule plus, etc.

14 ד כי חק לישראל הוא. חוק מלשון ותתן טרף לביתה וחוק לנערותיה וכן הטריפני לחם חוקי שהוא לשון מזון כלומר השפעה והמשכה לישראל פי' כדי להיות בחי' ישראל לי ראש

4. « Car c'est un statut (hok) pour Israël. » Hok vient de l'expression « Elle donne la nourriture à sa maison et la portion à ses servantes », ainsi que de « Nourris-moi du pain qui m'est alloué » : c'est un terme désignant la subsistance, c'est-à-dire un influx et un flux dirigés vers Israël. Autrement dit, afin qu'il y ait le niveau de « Israël : li roch (pour Moi, une tête) »,

כמו שהרגל בטל להראש וכל מה שהראש רוצה הרגל עושה בלי שום מניעה ועיכוב בעולם שאין לה רצון אחר זולתו. כך ישראל נק' בנים למקום ברא כרעא דאבוה בחי' ביטול.

tout comme le pied est annulé devant la tête et que le pied fait tout ce que veut la tête, sans la moindre entrave ni le moindre empêchement, puisqu'il n'a pas d'autre volonté que celle-ci. De même, Israël est appelé « enfants du Lieu » et « le fils est la jambe de son père » : c'est le niveau de l'annulation de soi (bitoul).

15 וענין משפט לאלהי יעקב היינו כי ישראל נק' בחי' בן בכורי ויעקב נק' בחי' עבד ופי' שבחי' בן ברא כרעא דאבוה

Et le sens de « un jugement pour le D.ieu de Yaakov » est le suivant : Israël est appelé le niveau du fils, « Mon fils, Mon premier-né », tandis que Yaakov est appelé le niveau du serviteur. Cela signifie que le niveau du fils — « le fils est comme le pied de son père » —

היינו בבחי' ביטול ממש כרגל לגבי הראש ועבדים היינו כשיש להם רצון אחר כמו עבד שהוא זר ונפרד רק שאעפ"כ [שאף על פי כן] מקיים מצות אדונו

correspond à un état d'annulation véritable, comme le pied par rapport à la tête ; les serviteurs, eux, ont une volonté distincte, comme un serviteur qui est étranger et séparé, mais qui accomplit néanmoins le commandement de son maître,

אלא שהוא בבחי' מלחמה ויש מונע ומעכב עליו רק שהוא מתגבר ומכניע א"ע [את עצמו] בבחי' אתכפיא משא"כ ישראל בבחי' אתהפכא ממש, ועמ"ש מזה בד"ה לא הביט און ביעקב.

mais il est dans un état de lutte : quelque chose l'empêche et lui fait obstacle ; seulement, il surmonte cela et se soumet lui-même, selon le mode de l'itkafya (soumission). Israël, en revanche, est dans le mode de l'it'hap'ha véritable (transformation). Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Il n'a pas vu d'iniquité en Yaakov. »

16 והנה האדם נידון בר"ה [בראש השנה] על המשכת אלקות שבו אם הוא ראוי להיות גילוי אלקות בנפשו והיינו לפי מעשיו בשנה שעברה,

Or, une personne est jugée à Roch Hachana quant à la descente de la divinité en elle : est-elle digne que la divinité se révèle dans son âme ? Cela dépend de ses actes de l'année écoulée.

וזהו משפט לאלהי יעקב שבבחי' יעקב שיש בבחי' זו מלחמה צריך להתגבר על המונע ופעמים שהוא מנצח ולפעמים הוא מנוצח כי לאום מלאום יאמץ

Et c'est là « un jugement pour le D.ieu de Yaakov » : au niveau de Yaakov, où il y a combat, il faut surmonter ce qui fait obstacle ; parfois on l'emporte, parfois on est vaincu, car « une nation sera plus forte que l'autre ».

ולכן בזה יש משפט לאלהות שבו משא"כ בבחי' ישראל לי ראש שהוא בחי' בן ברא כרעא דאבוה שם הוא חוק ומזון

C'est pourquoi, à ce niveau, il y a un jugement concernant la divinité en lui ; en revanche, au niveau de « Yisrael : li roch », qui est le niveau du fils — « le fils est la jambe de son père » —, il y a là un décret (hok) et une subsistance.

אך משפט איהו רחמי, שלכן נתקנו עשיית [עשרת ימי תשובה] ויו"כ [ויום כפור] לעורר רחמים רבים ובקשות סלח לנו להיות גילוי רצון

Mais le jugement est miséricorde. C'est pourquoi les Dix jours de techouva et Yom Kippour furent institués pour éveiller une grande miséricorde et pour adresser les demandes « Pardonne-nous », afin que se révèle la volonté

העליון בנפשו כאדם שמבקש מחבירו למחול ולסלוח לו על מה שחטא נגדו, שעיקר בקשה זו להעלות לבבו ורצונו אליו שבשעת החטא היה מהופך פניו ממנו

du Très-Haut dans son âme, comme une personne qui demande à son prochain de lui faire grâce et de lui pardonner le tort qu'elle lui a causé : l'essentiel de cette demande est de ramener vers lui son cœur et sa volonté, car, au moment de la faute, son visage s'était détourné de lui,

ולא היה לבו ורצונו עמו והמחילה הוא חזרת הרצון, כך מבקשים סלח לנו שאין הבקשה על יראת העונש

et son cœur et sa volonté n'étaient pas avec lui ; le pardon est le retour de la volonté. De même, nous demandons : « Pardonne-nous » ; il ne s'agit pas de craindre le châtement,

אלא על גילוי הרצון שלא יהיה בהעלם והסתר פנים ולא יהיה גשמיות העולם מעלים כו',

mais de la révélation de la volonté, afin qu'il n'y ait ni occultation ni dissimulation de la Face, et que la matérialité du monde ne fasse pas écran, etc.

והתעוררות רחמנות זה הוא ג"כ בבחי' ויעבור ה' על פניו ויקרא ה' ה' דכתיב שני פעמים ופסיק טעמא בגווייהו מפני שהוי' האחד הוא בחי' ביטול העליון בבחי' הוי' העליון במקורו והוי' הב'

Cet éveil de la compassion s'exprime également dans le verset : « Havaya passa devant lui et proclama : Havaya, Havaya », écrit deux fois, avec une pause dans la cantillation entre les deux, car le premier Havaya est le niveau de l'annulation supérieure, le niveau du Havaya supérieur dans sa source, tandis que le second Havaya

היינו המשכת הביטול במקום היש שיהיה היש בטל לאין וזהו לאלקי יעקב אלקי הוא לשון המשכה כמו אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב וגבי יעקב כתיב בתוספת וי"ו ואלקי

c'est-à-dire faire descendre l'annulation dans le lieu du yesh (de l'existence), afin que le yesh soit annulé devant l'ayin (le néant). Et c'est là le sens de « pour le D.ieu (Elokei) de Yaakov » : Elokei désigne une descente, comme dans « le D.ieu d'Avraham, le D.ieu de Yitzchak et le D.ieu de Yaakov » ; et, concernant Yaakov, il est écrit avec un vav supplémentaire, ve'Elokei (« et le D.ieu de »),

כי הוי"ו הוא המשכה ונמשך כ"כ [כל כך] עד שביוהכ"פ [שביום הכפורים] לפני הוי"ו תטהרו למעלה מבחי' הוי"ו מדכתיב תטהרו מכלל שלא היה מתחלה טהור, וכך צריך לעורר

car le vav représente une descente; celle-ci descend si loin que, à Yom Kippour, «devant Havaya, vous serez purifiés», au-dessus du niveau de Havaya. En effet, puisqu'il est écrit «vous serez purifiés», cela implique qu'ils n'étaient pas purs auparavant. Il faut donc éveiller

למעלה מבחי' הנ"ל הגם דכתיב מקוה ישראל ה' והיינו שבבחי' הוי"ו הוא ג"כ מקוה לטהר כנ"ל מ"מ הכל לפי הדבר שצריך טהרה יש דבר קל

un niveau supérieur à celui mentionné plus haut. Bien qu'il soit écrit: «Havaya est le mikvé d'Israël», c'est-à-dire que le niveau de Havaya est lui aussi un mikvé qui purifie, comme indiqué plus haut, néanmoins tout dépend de ce qui doit être purifié: il est des choses légères

שהוא נטהר בבחי' הנ"ל ויש דבר שאינו נטהר בבחי' זו רק צריך לעורר למעלה מעלה מבחי' הו"ו שהוא לפני הוי"ו ומשם תטהרו וד"ל [ודי למבין]:

qui sont purifiées par le niveau mentionné plus haut, tandis que d'autres ne le sont pas à ce niveau; il faut alors éveiller un niveau bien supérieur à celui de Havaya, celui qui est «devant Havaya», et c'est de là que «vous serez purifiés». Cela suffit à qui sait comprendre.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/rosh-hashanah/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak